

## Första roten, tomt 62

### *Kvarteret Varuhuset*

Trettonde roten 1637–57v

Vallgatan mellan Korsgatan och Västra Hamnen

Femte roten 1657h - 70

### **Östra delen av 1.62**

*Anna Gudmundsdotter R13* 1648: 1 mtl

*Anders Andersson R13* 1648: 2 mtl

*Dorretie Backers el. Dordi Jutsk*

1637 40: 1 mtl, 1641–42, 1645–47: 2 mtl, 1644: 3 mtl

*Dordi Jutsk dotter R13* 1648: 1 mtl

Redan mycket tidigt 1637–47 fanns det i Vallgatsroten (då kallad 13 roten) en Dordi Jutsk Bakerska. Den 11.10.1647 lagbjuds ”Dordi Beckers hus” köpt för 50 rdr (huseköpspenning 1 rdr). När hon försvinner ur längderna ersätts hon med Dordi Jutsk dotter. Förmodligen hade denna dotter samma namn som modern och är den *Anders sadlers änka*, som omtalades 1667–1668, efterföljd 1668 i bakugnlängden av Dordi Jutsk, I magistratsprotokollen 1671 kallas hon ömsom ”ärlig och dygdesamma hustru Dorothea Rasmusdotter” och Dordi Jutsk. I december 160 representerades hon av sin son *Rasmus Andersson* vid rätten. 8.12 1671: Till hustru Dordi Rasmusdotter hade en bonde i Bullaren Nils Börgesson givit sin obligation och sitt gårdebrev.

Omkring 1668 gifte hon om sig med

*Lars Ersson hattmakare.*

Det förefaller som om denne och hans hustru Dordi Jutsk fick avstå sin gård till *president Gripenclous änka Catharina*. I varje fall säljer denna änkefru ”en gård på Vallgatan mellan Måns Bryngelsson stadstjänares gård å västra och Nils Eriksson målares gård å östra sidan”, till

*Måns Assarsson repslagare,*

1671–75 (längre österut i längden) 1677–81 M1676: 1 tomt

Måns Assarsson repslagare lagbjöd köpet första gången den 18.8.1678 och kvarstod som ägare 1681.

Här bodde 1696 en Olof repslagare och 1699

*tygskrivaren Jöns (Jonas) Åkerman,*

(burskap 7.5.1702, begr. 24.3.1734). Hans första hustru begravdes 25.11.1711. 1715 värderades hans tomt till 150 d smt. hans hus till 120 d smt och lösöret till 20 d smt. Han och hans hustru *Sara Eriksdotter (Palm)* betecknas 1717 som ”fattige och oförmögne”, Ibm bor där *hantlangaren av artilleriet Jöns Åkerman* (nr 2), *fattige båtsmannen Nils Östring med hustru Malin*, *fattige Lars Bengtsson Collberg med hustru Carin Jacobsdotter*, *oförmögne Pähr Pährsson med hustru Eli-*

*sabet Collin*. Var det Jöns åkerman nummer 2 som från 1728 ägde 2.30 Varuhuset och som sålde den gården till perukmakare Abraham Fredriksson (uppbud 26.4.1762).

Jonas Åkermans hus här på Vallgatan brann under branden 1721. Ödetomten såldes till

*kyrkoklensmeden Magnus Borg*

1729 (uppbud 29.3.1736). Magnus Borg hade 1722 blivit ensam ägare av fadern smedmästare Erik Månssons tomt 2.28, kv Varuhuset. 1746 inropades den gård, som uppbyggts på ödetomterna av handl Thomas Poies,

### **Västra delen av 1.62**

Helge Almquist berättar i Göteborgs historia, att en Hans glasmästare år 1622 erhöll en tomt av staden och två år senare omnämnes i samband med leverans av några lanternor till rådhuset. Han antar, att den Rasmus Hansson glasmästare, som är upptagen i stadens mantalslängder i rote 13 1637–49 är son till Hans glasmästare. Den 26.11.1649 betalades huseköpspenning för Rasmus glasmästares gård, såld till

*Måns Bryngelsson stadstjänare*

I maj 1682 bestämdes det att Måns stadstjänare på grund av sin ”långsamma sjukdom och stora elände” skulle av sin innestående årslön erhålla 15 d smt till underhåll.

Gården beboddes 1696–1702 av stadsbefallningsmannen *Gert Wessman*.

Han köpte och sålde 4.44 omkring 1700. Han miste fyra barn 1694–1700: det omtalas 1694 och 1698 att de begravdes i *tygvaktare Jonas Rasks* grav.

Gården 1.62v övertogs därefter av en av initiativtagarna till det 1702 bildade Göteborgs stads konst- och målarämbetet *Erik Eriksson Grijs* (f.c:a 1650, troligen i Gävle, där det fanns en målare *Erik Andersson Grijs*.) Erik Grijs, som stammade från den ursprungligen danska adliga ätten Grijs, hade en bror som var verksam som målare i Norrköping. Erik Grijs begravdes, kallad ”ein alter Mahler”, Chr 12.4.1719. Gift 6.1.1678 i Chr med *Barbara Rasens*: hon låg sjuk några år innan hon avled och begravdes Chr 16.8.1719. Han var en mycket anlitad konterfejare och åldermand i Konst- och Målarämbetet i Göteborg 1702–1719. Erik Eriksson Grijs utförde målningarna i flera bohusländska och västgötska kyrkor. Hans främsta verk anses vara takmålningen i Kungälvskyrka 1697–98. (Andra verk utfördes i Ytterby 1703, Torp 1707, Kålleröd. Se Karin Aasma, Kungälvskyrkor s 69, 32–42.) Bodde ibm 6.34–35 1696 hos *handskmakare Sven Erikssons änka*. Han uppbjöd 3.59 den 13.2.1698 men gården inlöstes med naborätt av Christoffer Gepperts änka. Hans son *Johan* vistades 1719 i Italien. Vid denna tid betecknas han själv som gammal och oförmögen. Av hans tre mågar var *tyske klockaren Albrecht Hunter*, gift 28.12.1697 med dottern *Catarina Grijs*, *remsnidaremästare Matthias Beckberg* gift 9 okt.1710 med *Anna Gertrud Grijs* och

*gördelmakare Johan Christoffer Otto* (begr. Chr 12.8.1731)

gift 3.11.1708 med *Anna Margareta Grijs* (begr. 29.5.1730). Otto gifte om sig *Helena Helsing* (1700–1771) omgift med 1/ *gördelmakare Christian Zirchel*, sedan 2/ m *gördelmakare Henrik Gottlob Fleicher*. Gördelmakare J.C. Otto (se också 2.154) övertog 1728 svärfaderns avbrända ödetomt och sålde den 10.4.1731 till

*smedmästare Magnus Borg*,

som samtidigt fick fasta 26.3.1737 på denna och tomten öster härom (se ovan: ”två ödetomter på Vallgatan mellan tunnbindare Petter Hults gård i öster och ringkarlen Lars Larsson i väster, tillsammans 76 1/4 fot i längd och 50 fot i bredd”). Tomterna kom att bilda bakgård åt Magnus Borgs gård vid Kungsgatan och dela dennas öde (se 2.28 och 2.29).